

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ
І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ**

кафедра культурології

ЗАТВЕРДЖУЮ

Декан факультету

_____ Інна САВИЦЬКА

" ____ " _____ 2026 р.

СХВАЛЕНО

на засіданні кафедри

культурології

Протокол № ____ від " ____ " _____ 2026 р.

Завідувач кафедри

_____ Ірина МАЙДАНЮК

РОЗГЛЯНУТО

Гарант ОП «Професійна освіта (Аграрне виробництво, переробка сільськогосподарської продукції та харчові технології)»»

_____ Васюк Оксана Вікторівна

**РОБОЧА ПРОГРАМА
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ**

ЕТНОКУЛЬТУРОЛОГІЯ

Галузь знань A Освіта

Спеціальність A5 Професійна освіта (за спеціалізаціями)

Освітня програма «Професійна освіта (Аграрне виробництво, переробка сільськогосподарської продукції та харчові технології)»».

Факультет Гуманітарно-педагогічний

Розробник: Майданюк І.З., д.філос.н., проф., Пузиренко Я.В., к.філол.н., доц.,

Сидоренко І.Г., к.філос.н., доц., Головата Н.А., к.іст.н.

Київ - 2026 р.

Опис навчальної дисципліни

Етнокультурологія є обов'язковою дисципліною у рамках освітньої програми «Професійна освіта (Аграрне виробництво, переробка сільськогосподарської продукції та харчові технології)», яка сприяє формуванню ціннісних орієнтацій та міжкультурної компетентності студентів. В рамках курсу вивчаються основи етнології, етнографії, культурології, історії та сучасного стану різних етнічних спільнот, їх традицій, обрядів, мовних особливостей і символіки. Особлива увага приділяється вивченню ролі культурних особливостей у формуванні харчових традицій, знанням про особливості української етнічної і національної культури для усвідомлення її ролі у світовому культурному процесі. Дисципліна має прикладну спрямованість, сприяючи розвитку міжкультурної компетентності, толерантності та розумінню культурної різноманітності у професійній діяльності у сфері аграрного виробництва та харчових технологій.

Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній ступінь

Освітній ступінь	Першого (бакалаврського) ОП
Галузь знань	А Освіта
Спеціальність	A5 Професійна освіта (за спеціалізаціями)
Освітня програма	«Професійна освіта (Аграрне виробництво, переробка сільськогосподарської продукції та харчові технології)».
Факультет/ННІ	Гуманітарно-педагогічний

Характеристика навчальної дисципліни

Вид	Обов'язкова
Загальна кількість годин	120
Кількість кредитів ECTS	4
Кількість змістових модулів	3
Курсовий проект (робота) (за наявності)	-
Форма контролю	Екзамен

Показники навчальної дисципліни для денної та заочної форм здобуття вищої освіти (повний термін навчання)

	Форма здобуття вищої освіти	
	денна	заочна
Курс (рік підготовки)	2	-

	Форма здобуття вищої освіти	
	денна	заочна
Семестр	3	-
Лекційні заняття	30 год.	-
Лабораторні роботи	-	-
Практичні, семінарські заняття	30 год.	-
Самостійна робота	60 год.	-
Кількість тижневих аудиторних годин для денної форми здобуття вищої освіти	4 год.	-
Форма контролю	Екзамен	-

Мета, компетентності та програмні результати навчальної дисципліни

Мета: Мета дисципліни - покращення гуманітарної підготовки студентів, ознайомлення студентів з основними тенденціями та формами етнокультурного розвитку українського народу від найдавніших часів до сучасності; підвищення етнічної свідомості студентів та їхньої підготовки з огляду на майбутню роботу в мультикультурному середовищі; сприяння формуванню знань та компетенцій на основі засвоєння основ культурологічної проблематики

Перелік навчальних дисциплін, які передують вивченню «Етнокультурологія» (за їх наявності) ОКЗ Аксіологія державотворення в Україні

Набуття компетентностей

ЗК2 — Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

ЗК9 — Цінування та повага різноманітності та мультикультурності.

ЗК11 — Усвідомлення рівних можливостей та гендерних проблем.

Програмні результати навчання

ПРН3 — Аналізувати суспільно й особистісно значущі світоглядні проблеми, усвідомлювати цінність захисту незалежності, територіальної цілісності та демократичного устрою України.

ПРН4 — Розуміти особливості комунікації, взаємодії та співпраці в міжнародному культурному та професійному контекстах.

ПРН5 — Володіти культурою мовлення, обирати оптимальну комунікаційну стратегію у спілкуванні з групами та окремими особами.

ПРН10 — Знати основи психології, педагогіки, а також основи фундаментальних і прикладних наук, пов'язаних з аграрним виробництвом, переробкою сільськогосподарської продукції та харчовими технологіями на рівні, необхідному для досягнення інших результатів навчання, передбачених цим стандартом та освітньою програмою.

ПРН20 — Емпатійно взаємодіяти, відповідати за прийняття рішень в межах своєї компетенції, дотримуватися стандартів професійної етики.

ПРН25 — Забезпечувати рівні можливості і дотримуватися принципів гендерного паритету у професійній діяльності.

Програма та структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин (денна форма)						Кількість годин (заочна форма)					
	л	лаб	сем	п	с.р.	усього	л	лаб	сем	п	с.р.	усього
Модуль 1. Основні поняття етнокультурології												
Тема 1. Культура і етнос. Гендер та етнокультура	2	-	-	2	10	14	-	-	-	-	-	-
Тема 2. Історико-регіональна характеристика культур	2	-	-	2	-	4	-	-	-	-	-	-
Тема 3. Українська етнічна і національна культура	2	-	-	2	10	14	-	-	-	-	-	-
Тема 4. Український менталітет	2	-	-	2	-	4	-	-	-	-	-	-
Разом за модулем 1	8	0	0	8	20	36	-	-	-	-	-	-
Модуль 2. Народна творчість												
Тема 1. Українська народна матеріальна культура. Ремесла, декоративно-вжиткове мистецтво	3	-	-	3	5	11	-	-	-	-	-	-
Тема 2. Українська народна матеріальна культура. Одяг і тканини. Вишивка.	3	-	-	3	5	11	-	-	-	-	-	-
Тема 3. Українська народна духовна культура. Звичаї і обряди українців.	3	-	-	3	5	11	-	-	-	-	-	-
Тема 4. Українська народна духовна культура. Народні свята.	3	-	-	3	5	11	-	-	-	-	-	-

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин (денна форма)						Кількість годин (заочна форма)					
	л	лаб	сем	п	с.р.	усього	л	лаб	сем	п	с.р.	усього
Разом за модулем 2	12	0	0	12	20	44	-	-	-	-	-	-
Модуль 3. Види і жанри сучасної української культури												
Тема 1. Українська архітектура	2	-	-	2	3	7	-	-	-	-	-	-
Тема 2. Українське образотворче мистецтво	2	-	-	2	3	7	-	-	-	-	-	-
Тема 3. Українське музичне мистецтво	2	-	-	2	3	7	-	-	-	-	-	-
Тема 4. Українське театральне мистецтво	2	-	-	2	3	7	-	-	-	-	-	-
Тема 5. Українська література	2	-	-	2	8	12	-	-	-	-	-	-
Разом за модулем 3	10	0	0	10	20	40	-	-	-	-	-	-
Курсовий проект (робота)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Усього годин	30	0	0	30	60	120	-	-	-	-	-	-

Теми лекцій

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Тема 1. Культура і етнос. Гендер та етнокультура	2
2	Тема 2. Історико-регіональна характеристика культур	2
3	Тема 3. Українська етнічна і національна культура	2
4	Тема 4. Український менталітет	2
5	Тема 5. Українська народна матеріальна культура. Ремесла, декоративно-вжиткове мистецтво	3
6	Тема 6. Українська народна матеріальна культура. Одяг і тканини. Вишивка.	3
7	Тема 7. Українська народна духовна культура. Звичаї і обряди українців.	3
8	Тема 8. Українська народна духовна культура. Народні свята.	3
9	Тема 9. Українська архітектура	2
10	Тема 10. Українське образотворче мистецтво	2
11	Тема 11. Українське музичне мистецтво	2
12	Тема 12. Українське театральне мистецтво	2
13	Тема 13. Українська література	2
Всього годин		30

Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Культура і етнос.	2
2	Історико-географічне районування культур	2
3	Українська етнічна і національна культура.	2
4	Український менталітет	2
5	Українська народна матеріальна культура. Побут і ремесла українців.	3
6	Українська народна матеріальна культура. Одяг, тканини. Вишивка.	3
7	Українська народна духовна культура. Звичаї і обряди українців.	3
8	Українська народна духовна культура. Традиційні народні свята.	3
9	Українська архітектура	2
10	Українське образотворче мистецтво	2
11	Українське музичне мистецтво	2
12	Українське театральне мистецтво	2
13	Українська література	2
Всього годин		30

Теми самостійної роботи

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Культура і етнос. Гендер та етнокультура.	10
2	Українська етнічна і національна культура.	10
3	Українська народна матеріальна культура	10
4	Українська народна духовна культура	10
5	Українська архітектура і образотворче мистецтво	6
6	Українська музика і театральне мистецтво	6
7	Українська література	8
Всього годин		60

Методи навчання

Методи та засоби діагностики результатів навчання:

- Усне або письмове опитування
- Есе
- Співбесіда

- Рейтингова оцінка / самооцінювання
- Презентація проекту
- Тестування

Методи навчання:

- Проблемне навчання
- Лекція
- Навчання через дослідження
- Командна робота
- Гейміфіковане навчання
- Практичне заняття

Оцінювання результатів навчання

Оцінювання знань здобувача вищої освіти відбувається за 100-бальною шкалою і переводиться в національну оцінку згідно чинного «Положення про екзамени та заліки у НУБіП України»

Розподіл балів за видами навчальної діяльності

Тема	Результати навчання	Оціночні бали
Модуль 1. Основні поняття етнокulturології		
Практична робота. Культура і етнос. Гендер та етнокultura.	ПРН 3, ПРН 4, ПРН 5. Знати основні поняття та категорії етнокulturології, розуміти роль культури і етносу у формуванні ідентичності, а також особливості комунікації у міжкультурному контексті. Вміти аналізувати суспільно й особистісно значущі світоглядні проблеми, усвідомлювати цінність захисту культурної незалежності та територіальної цілісності України, застосовувати навички міжкультурної комунікації.	20
Самостійна робота. Українська етнічна і національна культура.		10
Практична робота. Український менталітет		20
Практична робота. Історико-географічне оайонування культур		20

Тема	Результати навчання	Оціночні бали
Практична робота. Українська етнічна і національна культура		20
Самостійна робота. Культура і етнос		10
Всього за модулем 1		100
Модуль 2. Народна творчість		
Самостійна робота. Українська народна матеріальна культура	ПРН 3, ПРН 4, ПРН 5. Вивчення української народної матеріальної та духовної культури, аналіз її ролі у формуванні національної ідентичності. Вміти досліджувати народну творчість, розуміти її значення у сучасному культурному просторі.	10
Самостійна робота. Українська народна духовна культура		10
Практична робота. Українська народна матеріальна культура. Декоративно-вжиткове мистецтво і ремесла		20
Практична робота. Українська народна матеріальна культура. Тканини і одяг, їх обробка		20
Практична робота. Українська народна духовна культура. Звичаї і обряди українців		20
Практична робота. Українська народна духовна культура. Традиційні народні свята		20
Всього за модулем 2		100
Модуль 3. Види і жанри сучасної української культури		
Самостійна робота. Українська архітектура і образотворче мистецтво	ПРН 3, ПРН 4, ПРН 5. Ознайомлення з сучасною українською культурою, її архітектурою, образотворчим мистецтвом, музикою, театром та літературою. Вміти аналізувати сучасні культурні явища, розуміти їхній внесок у культурний простір України.	10

Тема	Результати навчання	Оціночні бали
Самостійна робота. Українська музика і театральне мистецтво		10
Самостійна робота. Українська література		10
Практична робота. Українська архітектура		15
Практична робота. Українське образотворче мистецтво		15
Практична робота. Українське музичне мистецтво		15
Практична робота. Українське театральне мистецтво		15
Практична робота. Українська література		10
Всього за модулем 3		100
Навчальна робота (разом за семестр)		70
Підсумковий екзамен		30
Разом за курс		100

Шкала оцінювання знань здобувача вищої освіти

Рейтинг здобувача вищої освіти, бали	Оцінка за національною системою (екзамен/залік)
90-100	відмінно
74-89	добре
60-73	задовільно
0-59	незадовільно

Політика оцінювання

Політика щодо дедлайнів та перескладання:	Лабораторні, самостійні та модульні роботи необхідно здавати у заплановані терміни. Перескладання модульних робіт допускається за наявності поважних причин у визначені кафедрою строки.
Політика щодо академічної доброчесності:	Списування, використання сторонніх матеріалів і несанкціонованих пристроїв під час виконання контрольних робіт, заліку або екзамену заборонено.

**Політика щодо
відвідування:**

Відвідування занять є обов'язковим. Пропуски відпрацьовуються згідно з індивідуальним графіком та правилами кафедри.

Навчально-методичне забезпечення

-електронний навчальний курс навчальної дисципліни (на навчальному порталі НУБіП України eLearn - <https://elearn.nubip.edu.ua/course/view.php?id=1388>);

-Методичні рекомендації для вивчення теми «Матеріальна культура українського народу (українське народне декоративно-вжиткове мистецтво та художні ремесла. Види та жанри)» у курсі «Етнокультурологія»/ Майданюк І.З., Пузиренко Я.В., Сидоренко І.Г. – Київ: Редакційно-видавничий відділ НУБіП України. 2025. – 53 с.;

Рекомендовані джерела інформації

1. Гай-Нижник, П. Українська національна ідея: соборні чинники та визначальні засади. Трансформація української національної ідеї. – Київ : Наш формат, 2019. – С. 143–171.
2. Данилюк, І., Курапов, А., Ягіяєв, І. Етнокультурна психологія. Історія та сучасність : монографія. – Київ : АртЕк, 2019. – 432 с.
3. Гурова, І. В., Хрипко, С. А. Етнокультурологія : навч.-метод. посіб. для підготовки студентів за спец. 034 Культурологія. – Київ : Вид-во НПУ ім. М.П. Драгоманова, 2021. – 262 с.
4. Історія європейської цивілізації. Середньовіччя. Експедиції. Торгівля. Утопії / за ред. У. Еко ; пер. з італ. О. В. Сминтини, С. А. Кулініч. – Харків : Фоліо, 2020. – 700 с.
5. Конспект лекцій з навчальної дисципліни «Культурологія» для студентів усіх спеціальностей усіх форм навчання / укл. Г. А. Сигида. – Запоріжжя : НУ«ЗП», 2020. – 82 с.
6. Культурологія. Навчальний посібник. За ред І.З.Майданюк. - Київ, НУБіП України, 2018.
7. Культурологія : підручник. – Одеса : Університет Ушинського, 2023. – 433 с
8. Людина і культура / за ред. Д. Шевчука. – Острог : Вид-во Нац. ун- ту «Острозька академія», 2019. – 224 с.
9. Магдиш, І. Ар-Нуво. Стили українського мистецтва ХХ-го століття. Київ:Портал, 2021
0. Історія української культури : у 5-ти т. / гол. ред. Б. Є. Патон. Київ : Наукова думка, 2000–2013
1. Попович, М. В. Нарис з історії культури України. Київ : АртЕк, 2008
2. Наталка Лещенко. Українська культура.- Харків: Клуб сімейного дозвілля, 2018

3. Яців, Р. М. Мала хронологія мистецьких подій і пам'ятних дат ХХ століття: Україна – світ : локал.-індивід. дослідн. ракурс : довідник. Львів : Априорі, 2021